

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 1 lipca 2024 r.

ZP-KNPS.431.7.9.2024.AT

Pani
Mariola Jaszczyk
Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lubinie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 6, 7 i 9 maja 2024 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323 ze zm.), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993), art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246) oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923) zespół kontrolerów: Agnieszka Toporowska - Karp - starszy specjalista, przewodnicząca zespołu oraz Ewa Lasota – starszy specjalista, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubinie z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do zasiłków dla opiekunów oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną

chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2023 r. do dnia 6 maja 2024 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2023 r. do dnia 6 maja 2024 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów od dnia 14 maja 2014 r. do dnia 6 maja 2024 r., natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 6 maja 2024 r.

Kontrola realizowana jest zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2024 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręzonego Dyrektorowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Lubinie w dniu 10.06.2024 r. W dniu 13.06.2024 r. dokonano sprostowania Projektu Wystąpienia Pokontrolnego na wniosek Dyrektora OPS w Lubinie. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Mariola Jaszczak zatrudniona na stanowisku Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie od dnia 25 maja 2021 r. do chwili obecnej – zarządzenie nr 1166/2021 Wójta Gminy Lubin z dnia 24 maja 2021 r. w sprawie zatrudnienia Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie, zarządzenie nr 1171/2021 Wójta Gminy Lubin z dnia 25 maja 2021 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa.

W okresie od 26 lutego 2021 r. do 24 maja 2021 r. Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lubinie kierowała pełniąc obowiązki dyrektora Pani Mariola Jaszczak - zarządzenie Nr 1073/2021 Wójta Gminy Lubin z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie powierzenia pełnienia obowiązków Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie i udzielania upoważnień.

W okresie od 1 lipca 1990 r. do 25 lutego 2021 r. Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lubinie kierowała Pani Bronisława Dul zatrudniona na stanowisku Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie - zarządzenie Nr 1071/2010 Wójta Gminy Lubin z dnia 30 września 2010 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa.

(dowód: akta kontroli, str.59-60)

Wójt Gminy Lubin upoważnił:

- Panią Mariolę Jaszczak – pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie na podstawie:
 - ✓ Zarządzenia Nr 1082/2021 z dnia 26.02.2021 r. do prowadzenia spraw i wydawania decyzji w zakresie zasiłków dla opiekunów.
 - ✓ Zarządzenia Nr 1083/2021 z dnia 26.02.2021 r. do prowadzenia postępowania w zakresie jednorazowego świadczenia i wydawania w tych sprawach decyzji „Za życiem”.
 - ✓ Upoważnienia z dnia 26.02.2021 r. do wykonywania czynności związanych z realizacją obowiązku określonego w art. 8 a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
 - ✓ Upoważnienia z dnia 26.02.2021 r. do występowania w imieniu organu właściwego dłużnika do Ministra Cyfryzacji z wnioskami o udostępnienie danych.
 - ✓ Zarządzenia Nr 1173/2021 z dnia 26.05.2021 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w zakresie zasiłków dla opiekunów.
 - ✓ Zarządzenia Nr 1179/2021 z dnia 26.05.2021 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.
 - ✓ Zarządzenia Nr 1181/2021 z dnia 26.05.2021 r. do prowadzenia postępowania w zakresie świadczeń rodzinnych i wydawania w tych sprawach decyzji oraz wystawiania tytułów wykonawczych.
 - ✓ Zarządzenia Nr 1183/2021 z dnia 26.05.2021 r. do prowadzenia postępowania w zakresie jednorazowego świadczenia i wydawania w tych sprawach decyzji „Za życiem”.
 - ✓ Upoważnienia z dnia 26.05.2021 r. do wykonywania czynności związanych z realizacją obowiązku określonego w art. 8 a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
 - ✓ Upoważnienia z dnia 26.05.2021 r. do występowania w imieniu organu właściwego dłużnika do Ministra Cyfryzacji z wnioskami o udostępnienie danych.
- Panią Bronisławę Dul – pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie na podstawie:
 - ✓ Zarządzenia Nr 1245/2017 z dnia 11.09.2017 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji – fundusz alimentacyjny.
 - ✓ Zarządzenia Nr 1290/2017 z dnia 12.10.2017 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w zakresie świadczeń rodzinnych.
 - ✓ Zarządzenia Nr 951/2016 z dnia 30.12.2016 r. do prowadzenia postępowań w zakresie jednorazowego świadczenia i wydawania w tych sprawach decyzji „Za życiem”.

- ✓ Zarządzenie Nr 1308/2014 z dnia 22.05.2014 r. do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie zasiłków dla opiekunów.
- ✓ Upoważnienia nr 0052.7.2023 z dnia 1.06.2023 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych oraz wydawania decyzji administracyjnych, prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu oraz wydawania decyzji administracyjnych, prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z zakresu wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz wydawania decyzji administracyjnych.

- [REDACTED]
[REDACTED]

- ✓ Zarządzenia Nr 2269/2023 z dnia 11.08.2023 r. do wydawania decyzji – świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, „Za życiem”, zasiłki dla opiekunów.

- [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] - pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Lubinie na podstawie:

- ✓ Zarządzenia nr 1546/2022 z dnia 14.01.2022 r. do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych odbierania oświadczeń majątkowych oraz poświadczania za zgodność odpisów dokumentów z oryginałem.

(dowód akta kontroli str.61-64)

W okresie objętym kontrolą pracownicy realizujący zadania z zakresu objętego kontrolą, tj. Panie: [REDACTED]

[REDACTED] nie posiadały upoważnień Wójta Gminy Lubin jako organu właściwego do prowadzenia postępowań w sprawach o: świadczenia rodzinne, funduszu alimentacyjny, jednorazowego świadczenia „Za życiem”, zasiłków dla opiekunów oraz w sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych. Pracownicy posiadali upoważnienia wydane przez Dyrektora Ośrodka.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Brak stosownych upoważnień wydanych przez Wójta Gminy Lubin dotyczył pracowników prowadzących postępowania z wyłączeniem podejmowania decyzji. Na mój wniosek otrzymali upoważnienie Wójta Gminy Lubin dnia 8 maja 2024 r.”.

Zarządzenie nr 4/2024 r. Wójta Gminy Lubin z dnia 8 maja 2024 r. w sprawie udzielenia upoważnienia dla Pani: [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE] do prowadzenia postępowań, z wyłączeniem podejmowania decyzji, w zakresie ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów zostało przedstawione kontrolerom w dniu 9.05.2024 r.

(dowód: akta kontroli str.129-130)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Mariola Jaszczak – w okresie od 26.02.2021 r. do 24.05.2021 r. pełniąca obowiązki Dyrektora GOPS, od 25.05.2021 r. do nadal Dyrektor GOPS.
2. Bronisława Dul - Dyrektor GOPS - od 1.07.1990 r. do 25.02.2021 r.
3. [REDAKTOWANE]k - Starszy specjalista - Koordynator - zatrudniona od 5.01.2009 r. do nadal.
4. [REDAKTOWANE] - Inspektor - zatrudniona od 1.04.2016 r. do nadal.
5. [REDAKTOWANE] - Specjalista - zatrudniona od 7.01.2019 r. do nadal.
6. [REDAKTOWANE] - Specjalista – zatrudniona 14.06.2019 r. do nadal.
7. [REDAKTOWANE] – zatrudniona od 5.07.2017r. do 30.11.2021 r.
8. [REDAKTOWANE] - Pomoc administracyjna - zatrudniona od 11.01.2018 r. do 30.09.2018 r.
9. [REDAKTOWANE] - Starszy referent – zatrudniona od 4.04.2016 r. do 23.05.2017 r.
10. [REDAKTOWANE] - Główny specjalista - od 1.07.2004r. do 30.06.2021 r.
11. [REDAKTOWANE] - Główny specjalista - od 11.08.2023 r. do nadal.

(dowód: akta kontroli, str.65-66)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, zasiłków dla opiekunów oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.
2. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2023 r., poz. 1340).
3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
4. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
5. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341).
6. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246).
7. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).
8. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234).
9. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie wzoru wniosku o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2023 r., poz. 211).
10. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572) – zwanej dalej k.p.a.
11. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 17).

12. Ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 672 ze zm.)
13. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy.

Podczas kontroli dokumenty udostępniała i wyjaśnień udzielała:

1. Pani Mariola Jaszczak – Dyrektor GOPS w Lubinie.

Informacje ogólne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie został powołany na mocy Uchwały Nr XI/50/90 Gminnej Rady Narodowej w Lubinie z dnia 27 kwietnia 1990 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty:

- Uchwałą Nr XXVI/114/2005 Rady Gminy Lubin z dnia 24 lutego 2005 r.,
- Uchwałą Nr XIII/122/2008 Rady Gminy Lubin z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXVI/114/2005 Rady Gminy Lubin z dnia 24 lutego 2005 r.,
- Uchwałą Nr XXX/16969/2016 Rady Gminy Lubin z dnia 3 marca 2016 r.,
- Uchwałą Nr LX/429/2018 Rady Gminy Lubin z dnia 8 maja 2018 r.

- Regulamin Organizacyjny

- wprowadzony Zarządzeniem nr 6/2009 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie z dnia 1 czerwca 2009 r.,
- wprowadzony Zarządzeniem nr 2/2015 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie z dnia 27 stycznia 2015 r.,
- wprowadzony Zarządzeniem nr 5/2016 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie z dnia 28 kwietnia 2016 r.,
- wprowadzony Zarządzeniem nr 10/2018 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie z dnia 5 czerwca 2018 r. ze zmianami.

(dowód: akta kontroli, str.57)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie informuje o terminach składania wniosków osoby ubiegające się o świadczenia poprzez umieszczenie informacji na stronie internetowej [tut. Ośrodka](http://bip.gops.lubin.pl) (<http://bip.gops.lubin.pl>), w gablotach [tut. Ośrodka](#), bezpośrednio w Komórce Świadczeń [tut.](#)

Ośrodka oraz podczas odwiedzin pracownika socjalnego w środowisku. Ponadto informacja zawarta jest w decyzjach przyznających świadczenia rodzinne”.

(dowód: akta kontroli, str.67-68)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, przekazuje są w następujących formach:

- gotówka w kasie GOPS,
- przelew bankowy,
- przekaz pocztowy.

(dowód: akta kontroli, str.69-70)

Godziny pracy Ośrodka:

Poniedziałek 7:30 - 15:30

Wtorek 8:00 – 16:00

Środa 7:30 - 15:30,

Czwartek 7:30 - 15:30,

Piątek 7:30 – 15:30.

(dowód: akta kontroli, str.71-72)

Z informacji przekazanej przez Dyrektora GOPS w Lubinie wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi dotyczące obsługi klienta w związku z realizacją zadań wynikających z ustaw: o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, „Za życiem”, o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

(dowód: akta kontroli, str.131-132)

Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod pozycją nr 39/2024.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku

pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2023/2024 rozpoczynający się od 1.11.2023 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie do dnia 6.05.2024 r. wpłynęło 239 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 5 wniosków. Do innych organów według właściwości przekazano 4 wnioski. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 4 wnioski.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli świadczenia rodzinne pobierało 486 rodzin. Do zasiłku rodzinnego uprawnionych było 73 rodziny, w tym:

- na 1 dziecko – 24 rodziny,
- na 2 dzieci – 31 rodzin,
- na 3 dzieci – 11 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 7 rodzin.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubinie wypłacono 817 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 191,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 590,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 36,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 476 dodatków, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 2,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 10,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 29,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 44,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 2 ustawy – 0
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy – 0,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 0,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 19,

- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 106,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 0,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 0,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 130,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 136.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 2 833 zasiłków pielęgnacyjnych, 475 świadczeń pielęgnacyjnych, 10 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, 21 specjalnych zasiłków opiekuńczych oraz 113 świadczeń rodzicielskich.

GOPS w Lubinie w okresie od 1.11.2023 r. do 6.05.2024 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 2 484 896,94 zł.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek wydał 407 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych. W tym okresie wydano 3 decyzje odmowne. Od treści wydanych decyzji 1 z wnioskodawców wniósł odwołanie do organu II instancji. SKO do dnia kontroli nie wydało rozstrzygnięcia w zakresie zaskarżonej decyzji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1. **D.Z.** - KŚ.4703.ŚR.008.2024 z dnia 19.03.2024 r.
2. **J.F.** - KŚ.4707.ŚR.005.2024 z dnia 3.01.2024 r.
3. **A.W.** - KŚ.4703.ŚR.005.2024 z dnia 26.01.2024 r.,
KŚ.4707.ŚR.026.2024 z dnia 25.01.2024 r.,
KŚ.4700.ŚR.072.2024 z dnia 25.01.2024 r.
4. **S.D.** - KŚ.4707.ŚR.027.2024 z dnia 26.01.2024 r.,
KŚ.4707.ŚR.027.2024 z dnia 26.01.2024 r.
5. **A.T.** - KŚ.4700.ŚR.051.2023 z dnia 9.11.2023 r.
6. **M.P.** - KŚ.4700.ŚR.058.2023 z dnia 15.11.2023 r.
7. **W.K.** - KŚ.4700.ŚR.063.2023 z dnia 6.12.2023 r.
8. **A.L.** - KŚ.4700.ŚR.034.2023 z dnia 26.09.2023 r.
9. **R.L.** - KŚ.4707.ŚR.023.2023 z dnia 1.12.2023 r.
10. **K.Z.** - KŚ.4700.ŚR.033.2023 z dnia 26.09.2023 r.

11. R.S. - KŚ.4704.ŚR.006.4.2023 z dnia 3.10.2023 r.
12. D.S. - KŚ.4703.ŚR.007.2024 z dnia 7.03.2024 r.
13. K.K. - KŚ.4700.ŚR.032.2023 z dnia 26.09.2023 r.
14. J.W. - KŚ.4701.ŚR.376.2024 z dnia 22.01.2024 r.
15. K.P. - KŚ.4701.ŚR.391.2024 z dnia 19.04.2024 r.
16. K.M. - KŚ.4701.ŚR.320.2024 z dnia 15.04.2024 r.
17. R.M. - KŚ.4701.ŚR.390.2024 z dnia 16.04.2024 r.
18. A.L. - KŚ.4707.ŚR.004.2024 z dnia 9.01.2024 r.
19. Y.F. - KŚ.4702.NŚR.014.2024 z dnia 9.02.2024 r.
20. A.W. - KŚ.4702.NŚR.023.2024 z dnia 26.03.2024 r.
21. I.F. - KŚ.4700.ŚR.001.2023 z dnia 15.09.2023 r.
22. A.G. - KŚ.4704.ŚR.004.3.2023 z dnia 27.10.2023 r.
23. A.Z. - KŚ.4700.ŚR.031.2023 z dnia 26.09.2023 r.
24. J.F. - KŚ.4700.ŚR.030.2023 z dnia 26.09.2023 r.
25. A.B. - KŚ.4700.ŚR.069.2024 z dnia 5.01.2024 r.
26. S.R. - KŚ.4700.ŚR.024.2023 z dnia 19.09.2023 r.
27. A.P. - KŚ.4700.ŚR.007.2023 z dnia 15.09.2023 r.
28. K.O. - KŚ.4700.ŚR.038.2023 z dnia 2.10.2023 r.
29. H.S. - KŚ.4700.ŚR.052.2023 z dnia 9.11.2023 r.
30. W.R. - KŚ.4700.ŚR.055.2023 z dnia 9.11.2023 r.
31. P.R. - KŚ.4706.ŚR.002.2024 z dnia 20.03.2024 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 40 zasiłków rodzinnych oraz 53 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 2,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
 - samotnego wychowywania dziecka – 3,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 12,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 2,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 24,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 8,
 - podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła poza miejscowo - 0

- 4 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 3 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 2 specjalnych zasiłków opiekuńczych
- 3 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 5 świadczeń rodzicielskich.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubinie w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a. (za wyjątkiem sprawy nr 3 (<A.W.>).

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

GOPS w Lubinie samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,

- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie w okresie objętym kontrolą tj. od 1.11.2023 r. do 6.05.2024 r. zwracał się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne.

(dowód: akta kontroli, str.73-74)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 3 (A.W.) decyzja administracyjna znak: KŚ.4700.ŚR.072.2024 z dnia 25.01.2024 r. nie została doręczona Stronie, a mimo to Organ realizuje wypłatę świadczeń.

Art. 110 § 1 k.p.a. stanowi, że organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. Decyzja procesowa, jako akt podjęty, a następnie uzewnętrzniony przez jego wydanie, nabiera cech decyzji administracyjnej przez zakomunikowanie treści tego aktu stronie. Dopóki nie zostanie zakomunikowana stronie, dopóty jest aktem nie wywierającym żadnych dla strony skutków. Uzewnętrznienie decyzji w stosunku do strony stwarza nową sytuację procesową (np. możliwość wniesienia odwołania). Doręczenie lub ogłoszenie decyzji stanowi jej wprowadzenie do obrotu prawnego. Od tego dopiero momentu decyzja wiąże organ administracji publicznej i Stronę.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia. Doręczenie decyzji winno nastąpić niezwłocznie po jej wydaniu. „Data wydania (sporządzenia) decyzji zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. jest czynnością procesową wywołującą oznaczone, choć nie wszystkie skutki prawne. Doręczenie decyzji zgodnie z art. 110 k.p.a. powoduje jej wejście do obrotu prawnego, rozpoczyna bieg terminu do wniesienia odwołania, złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, wniesienia skargi do sądu administracyjnego” (postanowienie WSA w Białymstoku z dnia 12.12.2023 r., IISAB/Bk84/23).

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pani A.W. w dniu 25.01.2024 r. zgłosiła się do tut. Ośrodka w celu odbioru decyzji przyznających świadczenia (3 decyzje), podpisała dwie, a trzecią przeoczyła”.

(dowód akta kontroli str.113-114)

2. W sprawie nr 13 (K.K.) zakończonej decyzją znak KŚ.4700.ŚR.032.2023 z dnia 26.09.2023 r. dotyczącej ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami Organ przyznał prawo do świadczeń bez kompletu dokumentów. Organ posiadał informację z systemu Emp@tia – ZUS, iż

Pani K.K. została wyrejestrowana z ubezpieczenia zdrowotnego w 2022 r. oraz posiadała świadectwa pracy i mimo to nie wezwał Strony o dostarczenie dokumentu potwierdzającego kwotę dochodu utraconego w roku bazowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

Należy zauważyć, iż dochody wykazane w rejestrze Ministerstwa Finansów, nie są wystarczające w sytuacji wystąpienia utraty dochodów w roku bazowym poprzedzającym okres zasiłkowy. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych w sposób szczegółowy reguluje jakie dokumenty strona powinna przedłożyć w sytuacji utraty dochodów.

Zgodnie z art. 24 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. Natomiast zgodnie z art. 23 ust. 4 d ww. ustawy w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenia rodzinne należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość. W myśl § 5 pkt 4 lit. e ww. rozporządzenia, ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, poza odpowiednimi informacjami i dokumentami wskazanymi w § 2–4 uwzględnia się również: oświadczenie lub inny dokument określający datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Utrata dotyczyła wszystkich dochodów uzyskanych w 2022 r., w związku z czym Ośrodek bazował na danych pozyskanych z usługi ePodatki w systemie Empatia. Organ dopełni wszelkich starań, aby w przyszłości nie było takich sytuacji”.

(dowód akta kontroli str.141-142)

3. W sprawie nr 13 (K.K.) zakończonej decyzją znak KŚ.4700.ŚR.032.2023 z dnia 26.09.2023 r. dotyczącej ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami Organ ustalając prawo do ww. świadczeń błędnie ustalił dochód rodziny w przeliczeniu na jednego członka rodziny, w dochodzie rodziny nie uwzględniwszy dochodu z tytułu przyznanego Pani K.K. decyzją z września 2023 r. prawa do świadczenia rodzicielskiego od sierpnia 2023 r.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych zasiłek rodzinny przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674 zł. Natomiast w myśl art. 5 ust. 4b ww. ustawy

w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy dochód ich ustala się na podstawie dochodu członka rodziny, dochodu osoby uczącej się lub dochodu dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń rodzinnych.

W myśl art. 3 pkt 24 lit. i ww. ustawy uzyskanie dochodu - oznacza to uzyskanie dochodu spowodowane: uzyskaniem świadczenia rodzicielskiego.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Dochód nie został doliczony po uzyskaniu świadczenia rodzicielskiego ze względu na przeoczenie pracownika w związku z nadmiarem obowiązków dotyczących nowych świadczeń i zmian związanych z przedłużeniem decyzji w oparciu o orzeczenia o niepełnosprawności Po aktualizacji dochodu rodziny, dochód w przeliczeniu na osobę nie przekracza kryterium dochodowego w kwocie 674,00 zł Organ dopełni wszelkich starań aby w przyszłości nie było takich sytuacji”.

(dowód akta kontroli str.139-140)

4. W sprawie nr 29 (H.S.) załączone do akt sprawy oświadczenia i inne dokumenty (m.in. świadectwo pracy, PIT 11, wypowiedzenie) składane przez wnioskodawcę nie były oznaczane datą wpływu do Ośrodka, w szczególności te, które wpływały do Organu po wezwaniu Strony. Zgodnie z art. 61 § 3 k.p.a., datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej. Wobec powyższego składane dokumenty należy oznaczać datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty zgromadzenia wszystkich niezbędnych w sprawie dokumentów. Ma to szczególne znaczenie w świetle art. 24 ust. 1 ustawy, który stanowi, że prawo do świadczeń rodzinnych ustala się począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego. Przy czym w przypadku zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego należy poza wyżej przywołanym przepisem prawa pamiętać o regulacjach zawartych w art. 24 ust. 2a i ust. 3 ustawy, jak również o treści art. 28 ustawy.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

Pracownik przyjmujący dokumentację przeoczył zarejestrowanie dokumentów poprzez datę wpływu”.

5. W skontrolowanej sprawie nr 26 (S.R.), w której członkiem rodziny Wnioskodawcy była osoba legitymująca się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, organ nie weryfikował danych tych osób w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/. Postępowanie kontrolne wykazało, w odniesieniu do decyzji ustalających prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności, że w aktach tych spraw znajdowały się dodatkowe dokumenty, tj. orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane przez powiatowe zespoły ds. orzekania niepełnosprawności, natomiast nie było w nich informacji potwierdzających weryfikację członka rodziny z niepełnosprawnością w systemie, o którym wyżej mowa.

Zgodnie z art. 77 k.p.a. fakty znane organowi z urzędu nie wymagają zbierania dodatkowych dowodów. Jednak przepis szczególny, którym jest art. 23b ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych, wprowadza w omawianym zakresie dodatkowe wymogi. Zgodnie z jego treścią organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio: informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812), obejmującej następujące dane: a) datę i rodzaj wydanego orzeczenia, b) wskazania, o których mowa w art. 6b ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, c) datę powstania niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, d) datę złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności, e) okres, na jaki zostało wydane orzeczenie, w związku z tym, weryfikacja osób za pomocą internetowego portalu informacyjno-usługowego /empatia/ w elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/ ma charakter obligatoryjny.

Jednocześnie należy wskazać, iż weryfikacja osoby w EKSMOoN nie musi być potwierdzona wydrukiem. W aktach sprawy, zgodnie z zasadą pisemności zawartą w art. 14 k.p.a. można

dokonać adnotacji o przeprowadzonej weryfikacji. Natomiast wskazanie osoby oraz daty przeprowadzonego sprawdzenia pozwala zapewnić zgodność dokumentów elektronicznych z dokumentami papierowymi oraz stwierdzić, iż czynności dokonano w trakcie prowadzonego postępowania, a nie, np. po jego zakończeniu.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik nie zweryfikował orzeczenia o niepełnosprawności w systemie Ekmoon, ponieważ oparł się na informacjach zawartych w orzeczeniu wydanym przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności”.

(dowód akta sprawy str.135-136)

6. W większości skontrolowanych spraw w decyzjach dotyczących przyznania prawa do świadczeń rodzinnych np. sprawa nr 1 D.Z., nr 3 A.W., nr 4 S.D., nr 5 A.T, nr 6 M.P., nr 7 W.K., nr 8 A.L., nr 10 K.Z., nr 12 D.S., nr 13 K.K., nr 14 J.W, nr 15 K.P., nr 16 K.M., nr 17 R.M., nr 21 I.F., nr 23 A.Z., nr 24 J.F., nr 25 A.B., nr 26 S.R., nr 27 A.P., nr 28 K.O., nr 29 H.S., nr 30 W.R. Organ nie sporządza uzasadnienia prawnego i faktycznego przedmiotowych decyzji, bez wskazania istotnych dla sprawy okoliczności. W uzasadnieniu nie wskazywano faktów, które Organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Art. 107 § 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Zgodnie z art. 107 § 1 pkt 6 k.p.a. w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (art. 107 § 3 k.p.a.).

W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia (Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2022 r., II S/Po 468/21).

Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia.

„Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwia jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd” (wyrok WSA w Gliwicach z 11 stycznia 2022 r. IIISA/GI/1062/21).

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W programie do obsługi świadczeń rodzinnych TOP-TEAM nie został zaktualizowany szablon, który automatycznie tworzy w/w decyzje. Szablon zostanie skorygowany. Kolejne decyzje będą wychodziły zgodnie z ww. wytycznymi”.

(dowód akta kontroli str.137-138)

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a., zgodnie z którym można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony.

7. W sprawie nr 20 (A.W.) Organ rozpoczął realizację decyzji nr KŚ.4702.NŚR.023.2024 z dnia 26.03.2024 r. dopiero w kwietniu 2024 r. Organ przyznał prawo do świadczenia pielęgnacyjnego decyzją z dnia 26.03.2024 r., której nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Strona decyzję odebrała 27.03.2024 r. Organ rozpoczął realizację decyzji dopiero 18.04.2024 r.

Świadczenia rodzinne, zgodnie z art. 26 ust. 1 ww. ustawy wypłaca się w okresach miesięcznych, a zatem wypłacane są nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który zostało przyznane świadczenie rodzinne, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 4 i 4a.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Wypłata świadczenia pielęgnacyjnego dla Pani A.W. nie nastąpiła w miesiącu marcu 2024 r. z uwagi na brak środków pieniężnych na realizację świadczenia. Strona odbierając decyzję w sprawie w/w świadczenia została poinformowana, że realizacja wypłaty nastąpi do końca miesiąca kwietnia 2024 r. Decyzja została dostarczona stronie po terminie zapotrzebowania na dodatkowe środki pieniężne”.

(dowód akta kontroli str.115-116)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień stwierdzić należy, że zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 8 k.p.a. „Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej (...)”. Powyższe oznacza realizację przez Organ praw nabytych na mocy decyzji administracyjnej, w sposób ciągły i terminowy. Nieprawidłowość polegająca na braku wypłaty świadczenia, przyczyną, której był brak środków pieniężnych w danym miesiącu spowodowała niewypłacanie należnych świadczeń wymagalnych w świetle wydanej decyzji administracyjnej.

8. W sprawie nr 31 (P.R.) Organ przed wydaniem decyzji administracyjnej odmawiającej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego nie zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu zgodnie z treścią art. 10 k.p.a. w zw. z art. 79 a k.p.a. Organ nie zawiadomił Strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz nie wskazywał przesłanek negatywnych oraz nie pouczył Strony o możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów celem wykazania spełnienia przesłanek zależnych od Strony.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 9 k.p.a. organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznanomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

Zgodnie z treścią art. 10 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji

umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Ponadto w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Przepisy art. 10 § 2 i 3 stosuje się. O powyższym stanowi art. 79 a k.p.a. Zgodnie z jego treścią w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. W terminie wyznaczonym na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, strona może przedłożyć dodatkowe dowody celem wykazania spełnienia przesłanek.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik nie sporządził zawiadomienia z art. 79 a k.p.a. w związku z art. 10 k.p.a. z uwagi na przeoczenie. Organ dopełni wszelkich starań, aby w przyszłości nie było takich sytuacji”.

(dowód akta kontroli str. 143-144)

9. W sprawie nr 22 (A.G.) Organ decyzją nr KŚ.4704.ŚR.004.3.2023 z dnia 27.10.2023 r. przyznał prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na okres od 1.11.2023 r. do 31.10.2024 r. Przed wydaniem decyzji Organ w dniu 4.10.2024 r. przeprowadził wywiad środowiskowy w celu weryfikacji okoliczności dotyczących sprawowania opieki. W dniu 3.04.2024 r. pracownik socjalny sporządził notatkę służbową, z której wynika, iż Pan A.G. nie przebywa pod wskazanym adresem i nie sprawuje opieki w należyty sposób. Organ w powyższej sprawie aktualizację rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadził dopiero w trakcie czynności kontrolnych prowadzonych przez Zespół Kontrolny z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 8.05.2024 r.

Zgodnie z art. 23 b ust. 4 f ustawy o świadczeniach rodzinnych aktualizację wywiadu, przeprowadza się po upływie 6 miesięcy, jeżeli do końca okresu, na który ustalone zostało prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, pozostało więcej niż 3 miesiące, oraz w każdej sytuacji, gdy zaistnieją wątpliwości co do sprawowania opieki, o której mowa w art. 16 a ust. 1 ww. ustawy w brzmieniu obowiązującym do 31.12.2023 r. nie przeprowadził aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik nie zlecił przeprowadzenia wywiadu środowiskowego z uwagi na błędną interpretację postępowania. Przyczyna nieprawidłowości: błędna interpretacja przepisu”.

(dowód akta kontroli str.119-126)

10. W sprawie nr 22 (A.G.) Organ decyzją nr KŚ.4704.ŚR.004.3.2023 z dnia 27.10.2023 r. przyznał prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na okres od 1.11.2023 r. do 31.10.2024 r. W dniu 3.04.2024 r. pracownik socjalny sporządził notatkę służbową, z której wynika, iż Pan A.G. nie przebywa pod wskazanym adresem i nie sprawuje opieki w należyty sposób. Organ wezwał Pana A.G. do osobistego stawiennictwa celem złożenia wyjaśnień na podstawie art. 50 k.p.a. Organ w wezwaniu nie pouczył Strony o treści art. 28 ustawy o świadczeniach rodzinnych i nie poinformował jej o fakcie, iż wstrzymuje się wypłatę świadczeń rodzinnych, jeżeli odmówi ona udzielenia lub nie udzieli w wyznaczonym terminie wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku przeprowadzenia wywiadu lub udzielenia wyjaśnień, świadczenia rodzinne wypłaca się od miesiąca, w którym przeprowadzono wywiad lub wpłynęły wyjaśnienia do końca okresu zasiłkowego, jeżeli osoba spełnia warunki określone w ustawie. Art. 28 ust. 7 ww. ustawy wskazuje, że jeżeli wznowienie wypłaty wstrzymanych świadczeń rodzinnych nie nastąpi do końca okresu zasiłkowego prawo do świadczeń rodzinnych wygasa.

Brak należytego sporządzenia pisma pozostaje w sprzeczności z określoną w art. 9 k.p.a. zasadą obowiązku informowania stron. Zgodnie z regulacją zawartą w przywołanym przepisie prawa organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznamości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w wezwaniu nie poinformował Pana A. G. o treści zawartej w art. 28 ustawy o świadczeniach rodzinnych z uwagi na przeoczenie. Organ dopełni wszelkich starań, aby w przyszłości nie było takich sytuacji. Przyczyna nieprawidłowości: przeoczenie pracownika”.

(dowód akta kontroli str.149-150)

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wypłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 323). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie realizował świadczenia rodzinne dla 5 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie od 1.11.2023 r. do 6.05.2024 r. Ośrodek wydał 15 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym żadnej decyzji odmownej. Od treści wydanych decyzji nie złożono żadnego odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami i decyzji dotyczącej specjalnego zasiłku opiekuńczego o następujących numerach:

1.O.Y. - KŚ.4704.UKR.001.2.2024 z dnia 21.11.2023 r.,

KŚ.4704.UKR.001.5.2024 z dnia 7.03.2024 r.

2.V.S. - KŚ.4700.UKR.002.2024 z dnia 14.02.2024 r.,

KŚ.4700.UKR.002.3.2024 z dnia 25.03.2024 r.

3.O.K. - KŚ.4700.UKR.001.2023 z dnia 19.09.2023 r.,

KŚ.4700.UKR.001.2023 z dnia 4.03.2024 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenie rodzinne oraz dane członków ich rodziny. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenia o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

GOPS w Lubinie samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin ich wypłaty był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sprawdzonych sprawach nieprawidłowości nie stwierdzono.

3. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23 a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie, w okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 5 wniosków wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację 2 przekazanych spraw:

1. M.N.-M.

2. M.L.

W skontrolowanych sprawach Strona informowała w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach sprawy były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. W uprzednio złożonych i rozstrzygniętych przez Ośrodek wnioskach podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL.

Złożone oświadczenie wraz z kopią umowy i złożonym wnioskiem oraz załączonymi do niego dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie, ZUS i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego z zachowaniem terminów o których mowa wart. 35 k.p.a.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 41 osobom z 29 rodzin. W tym okresie wypłacono 280 świadczeń na łączną kwotę 120 121,98 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 260 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 13 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 7 świadczeń.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie wydał 34 decyzje administracyjne w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 0 decyzji odmownych. Od treści wydanych decyzji nie złożono żadnego odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą 11 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 8 decyzjami administracyjnymi dla 6 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.B.B. – KŚ.4800.FA.49.2023 z dnia 18.09.2023 r.

2.A.P. – KŚ.4800.FA.7.2023 z dnia 12.10.2023 r.,
KŚ.4800.FA.16.2023 z dnia 12.10.2023 r.

3.L.G. – KŚ.4800.FA.16.2023 z dnia 15.11.2023 r.

4.J.F. – KŚ.4800.FA.26.2023 z dnia 11.10.2023 r.,
KŚ.4800.FA.29.2023 z dnia 11.10.2023 r.

5.M.A. – KŚ.4800.FA.48.I.2023 z dnia 11.12.2023 r.

6.M.P. – KŚ.4800.FA.25.2023 z dnia 14.11.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne

stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. (oprócz sprawy nr 1 B.B.). Ponadto w decyzjach w sposób prawidłowy wykazano elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanych sprawach Organ w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 k.p.k. nie zawiadamiał organów Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.

Zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa. Natomiast w myśl art. 209 § 1 k.k. kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie informuje, że zawiadomienia do prokuratury nie były sporządzane ze względu na błędną interpretację przepisów, a tym samym brak świadomości o konieczności tworzenia niniejszego dokumentu. Tut. Organ zobowiązuje się do niezwłocznego naprawienia błędu i wysłanie niniejszych zawiadomień”.

(dowód akta kontroli str.75-76)

2. W sprawie nr 1 (B.B.) decyzja znak KŚ.4800.FA.49.2023 z dnia 18.09.2023 r. została wydana Stronie po upływie 4 tygodni od jej sporządzenia tj. 17.10.2023 r.

Art. 110 § 1 k.p.a. stanowi, że organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. Decyzja procesowa, jako akt podjęty, a następnie uzewnętrzniony przez jego wydanie, nabiera cech decyzji administracyjnej przez zakomunikowanie treści tego aktu stronie. Dopóki nie zostanie zakomunikowana stronie, dopóty jest aktem nie wywierającym żadnych dla strony skutków. Uzewnętrznienie decyzji w stosunku do strony stwarza nową sytuację procesową (np. możliwość wniesienia odwołania). Doręczenie lub ogłoszenie decyzji stanowi jej wprowadzenie do obrotu prawnego. Od tego dopiero momentu decyzja wiąże organ administracji publicznej i Stronę. Wysłanie decyzji do Strony po upływie 4 tygodni od jej sporządzenia uniemożliwia Stronie wniesienie odwołania oraz wydłuża czas na sporządzenie przez Organ wniosku o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia. Doręczenie decyzji winno nastąpić niezwłocznie po jej wydaniu. *„Data wydania (sporządzenia) decyzji zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. jest czynnością procesową wywołującą oznaczone, choć*

nie wszystkie skutki prawne. Doręczenie decyzji zgodnie z art. 110 k.p.a. powoduje jej wejście do obrotu prawnego, rozpoczyna bieg terminu do wniesienia odwołania, złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, wniesienia skargi do sądu administracyjnego''(postanowienie WSA w Białymstoku z dnia 12.12.2023 r., II SAB/Bk84/23).

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie informuje, że Pani B.B. współpracuje od wielu lat z pracownikiem socjalnym tut. Ośrodka. Nie odbiera korespondencji listowej, ale zgłasza się do tut. Ośrodka osobiście po odbiór świadczeń rodzinnych i wtedy przekazywane są wszelkie dokumenty. Wysłanie decyzji pocztą wygenerowałby niepotrzebne koszty”.

(dowód akta kontroli str.77-78)

5. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

W okresie świadczeniowym 2023/2024 Ośrodek prowadził postępowanie w stosunku do 59 dłużników alimentacyjnych z terenu gminy. W 19 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego. Otrzymano 27 wniosków od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Przeprowadzono 15 wywiadów oraz odebrano 15 oświadczeń majątkowych. Do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy zobowiązano 7 dłużników. PUP informowano o potrzebie aktywizacji 4 dłużników alimentacyjnych. W 11 sprawach Organ otrzymał od starosty informacje o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy. Ośrodek wystąpił z 4 wnioskami do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. W okresie objętym kontrolą skierowano do starosty 1 wniosek o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego oraz 0 wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy. Przekazano, w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych 4 wnioski o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek wszczął 5 postępowań o uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W okresie świadczeniowym 2023/2024 GOPS wydał 6 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz 0 decyzji

o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do biura informacji gospodarczej przekazano 9 informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

- 1.BIG InfoMonitor S.A.
- 2.Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.
- 3.Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.
- 4.ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

(dowód: akta kontroli, str.79-80)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie do dnia kontroli nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie informuje, że w dniu 17.04.2024 r. zostało wysłane zgłoszenie potrzeby założenia konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe. Obowiązek wynikający z art.8 a ust. 1 pkt 2 o zamieszczaniu w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy o KRZ nie jest realizowany przez tut. Organ, ponieważ nie występują sytuacje w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, gdy komornik nie prowadzi egzekucji zobowiązań, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące”.

(dowód akta kontroli str. 81-82)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał

z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji (art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów).

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie informuje, że nie wytacza powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, ponieważ osoby wnioskujące o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oświadczają, że nie posiadają informacji na temat osób zobowiązanych do alimentacji lub ze względu na dobre relacje małoletnich z tymi osobami nie chcą tego robić. Ponadto tut. Organ każdorazowo informuje o możliwości wystąpienia z niniejszym powództwem również we własnym zakresie”.

(dowód, akta kontroli, str. 83-84)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 7 następujących dłużników alimentacyjnych: nr 1 (P.K.), nr 2 (M.T), nr 3 (K.T.), nr 4 (A.P.), nr 5 (B.G), nr 6 (K.K.), nr 7 (K.A.).

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń

z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanych sprawach dłużników alimentacyjnych Organ w zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego wykazywał stan zadłużenia dłużnika z tytułu należności wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Przepis art. 27 ust. 7 pkt 2 zobowiązujący do poinformowania o wysokości zobowiązań wobec wierzyciela został uchylony.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie informuje, że (...). Powyższe dane zostały wskazane, ponieważ w programie do obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego SYGNITY nie został zaktualizowany szablon, który automatycznie tworzy zawiadomienie do dłużnika i pobiera dane z systemu. Szablon został już skorygowany. Zawiadomienia będą wychodziły prawidłowo”.

2. W skontrolowanych sprawach dłużników alimentacyjnych Organ w zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego wykazywał stan zadłużenia dłużnika z tytułu należności wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Przepis art. 27 ust. 7 pkt 2 zobowiązujący do poinformowania o wysokości zobowiązań wobec wierzyciela został uchylony.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie informuje, że (...). Powyższe dane zostały wskazane, ponieważ w programie do obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego SYGNITY nie został zaktualizowany szablon, który automatycznie tworzy wniosek o podjęcie działań i pobiera dane z systemu. Szablon został już skorygowany. Wnioski będą wychodziły prawidłowo”.

3. W sprawie nr (B.G.) Organ po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres 2023/2024 osobie uprawnionej nie sporządził informacji do dłużnika alimentacyjnego mimo, że ustalił jego nowy adres zamieszkania. Jak wynika z zaświadczenia z ZUS z dnia 25.09.2023 r. przekazanego przez komornika sądowego dłużnik pracuje i jest zgłoszony do ubezpieczenia. Na piśmie ZUS jest wskazany adres zamieszkania, pod który należało skierować informację do dłużnika alimentacyjnego.

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany:

- informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie informuje, że zgodnie z informacją otrzymaną od pracownika socjalnego tut. Ośrodka od 17.02.2022 r. w związku z uszkodzeniem dachu budynku mieszkalnego podczas wichury, Pani B. G. nie przebywa w Liścu. Do dnia dzisiejszego sytuacja nie zmieniła się”.

(dowód akta kontroli str.89-90)

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów precyzyjnie wyjaśnia pojęcie organu właściwego dłużnika i oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Tym samym niezmiernie istotny jest fakt ustalenia faktycznego miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego w celu ustalenia właściwości Organu. Ww. ustawa nie definiuje „miejsca zamieszkania”, co oznacza, że należy je rozumieć zgodnie z ogólną definicją tego terminu, zawartą w przepisach Kodeksu cywilnego (postanowienie NSA z dnia 21.02.2007 r. sygn. akt I OW 75/06). Zgodnie z art. 25 Kodeksu cywilnego miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu. Komornik jako organ egzekucyjny przeprowadza dochodzenie celem ustalenia zarobków i stanu majątkowego dłużnika oraz jego miejsca zamieszkania. W celu ustalenia miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego organ poza wystąpieniem do organu prowadzącego egzekucję z zapytaniem o miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego mógł w okresie objętym kontrolą: - wystąpić do Krajowego Rejestru Skazanych w celu ustalenia, czy dłużnik alimentacyjny nie przebywa w zakładzie karnym lub areszcie śledczym. Ponadto Organ może pozyskać dane z rejestru PESEL.

6. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246). Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 ze zm.) z dniem 1 lipca 2013 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie od dnia wejścia w życie ustawy, tj. 15.05.2014 r. wypłacił 820 świadczeń z tytułu zasiłku dla opiekuna na łączną kwotę 438 157,80 zł.

W okresie tym wydał 39 decyzji administracyjnych, w tym żadnej decyzji odmownej. Od treści wydanych decyzji żaden z wnioskodawców nie złożył odwołania.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna, o następujących numerach:

1.B.G. - ŚR.47021.10.2014 z dnia 27.06.2014 r.,

KŚ.47021.102.14/2018 z dnia 7.11.2018 r.

Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna wszczynano na wniosek osoby ubiegającej się o zasiłek. Na złożonym wniosku widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wniosek złożony został nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Ustalając prawo do zasiłku dla opiekuna za okres od dnia wejścia w życie ustawy udokumentowano w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego na zasadach określonych w przepisach o pomocy społecznej, fakt sprawowania opieki przez osobę ubiegającą się o zasiłek dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawano w terminie. W sposób prawidłowy określały elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a., tj. oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydawania decyzji. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Kopie dokumentów niezbędnych do przyznania świadczenia uwierzytelnione były przez organ właściwy. Okres uprawnienia oraz wysokość przyznanego świadczenia ustalone były prawidłowo.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanej sprawie stwierdzono, że Organ nieterminowo aktualizował wywiad środowiskowy w celu potwierdzenia faktu sprawowania opieki przez osobę pobierającą zasiłek dla opiekuna

Organ w dniu 27.06.2014 r. ustalił bezterminowo prawo do zasiłku dla opiekuna dla Pani B.G. W dniu 7.11.2018 r. zmieniono decyzję przyznającą prawo do świadczenia. Jak wynika z analizy dokumentacji wywiad jest z 28.03.2023 r., następnie z 4.10.2023 r. Od przeprowadzenia ostatniej aktualizacji wywiadu w dniu 4.10.2023 r. do dnia kontroli Organ nie realizował obowiązku określonego w art. 7 ust. 3 ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Zgodnie z nim aktualizacje rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadza się co 6 miesięcy, jeżeli do końca okresu, na który zostało ustalone prawo do zasiłku dla opiekuna, pozostało więcej niż 3 miesiące, oraz w każdej sytuacji, gdy zaistnieją wątpliwości co do faktu sprawowania opieki przez osobę pobierającą zasiłek dla opiekuna.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik, który prowadzi postępowanie w sprawie zasiłku dla opiekuna Pani B.G. przez niedopatrzenie nie sporządził w terminie wymaganej aktualizacji wywiadu w związku z nadmiarem obowiązków dotyczących nowych świadczeń i zmian związanych z przedłużeniem decyzji w oparciu o orzeczenia o niepełnosprawności”.

(dowód akta kontroli str.117-118)

Należy zauważyć, że obciążenie dużą liczbą zadań nie może być powodem uznania wyjaśnień w przypadku zaniechania realizacji zadań ustawowych. W tej sytuacji to nie było jednostkowe przeoczenie, a wieloletnie zaniedbanie realizowania zadania. Na gruncie przedmiotowej sprawy nie wykazano przesłanek do zaniechania podejmowania działań.

7. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana

jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).

W okresie od 1.01.2017 r. do 6.05.2024 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie wpłynęło 19 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 17 osobom. Ośrodek wydał 17 decyzji administracyjnych w sprawie jednorazowego świadczenia, w tym 0 odmownych. Od treści wydanej decyzji strona nie wniosła odwołania do organu II instancji. Bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełnienia/poprawienia danych zawartych we wniosku lub z powodu niedostarczenia brakujących dokumentów pozostawiono 2 wnioski.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1. M.M. - KŚ.4710.ŚR.001.2024 z dnia 29.02.2024 r.

2. I.S. - KŚ.4710.ŚR.003.2023 z dnia 23.10.2023 r.

3. M.K. - KŚ.4710.ŚR.002.2023 z dnia 18.08.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie, tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: kardiologii dziecięcej i chirurgii dziecięcej,
- zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowanie w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone było terminowo. Decyzje zawierały datę

wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne. Rozstrzygnięcia decyzji wskazywały dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenia przyznawano i wypłacano w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydano w terminie, a sposób ich doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. brak doręczenia Stronie decyzji dotyczącej świadczeń rodzinnych,
2. przyznawanie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami bez kompletu dokumentów,
3. błędnie ustalony dochód rodziny wnioskodawcy przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
4. brak oznaczenia daty wpływu na oświadczeniach i innych dokumentach składanych przez wnioskodawcę,
5. brak weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności członka rodziny wnioskodawcy w systemie Eksmoon,
6. brak uzasadnienia faktycznego i prawnego w decyzjach dotyczących świadczeń rodzinnych,
7. nieterminowa realizacja wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego z naruszeniem art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
8. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji odmawiającej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego,
9. brak aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego w sprawie dot. specjalnego zasiłku opiekuńczego,
10. brak pouczenia Strony w wezwaniu o konsekwencjach wynikających z niezastosowania się do wezwania,
11. brak aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego w sprawie dot. zasiłku dla opiekuna,
12. niesporządzanie przez organ właściwy wierzyciela zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 kodeksu karnego w zw. z art. 304 kodeksu postępowania karnego,
13. nieterminowe doręczenie Stronie postępowania decyzji dot. przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

14. nierzetelne sporządzenie informacji do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej,
15. nierzetelne sporządzanie informacji do organu właściwego dłużnika,
16. niesporządzenie informacji do dłużnika o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Doręczać Stronie decyzje do świadczeń rodzinnych niezwłocznie po ich wydaniu.
Podstawa prawna: art. 39 k.p.a.- art. 49 b w związku z art. 110 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572)
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Prawo do zasiłku rodzinnego z dodatkami przyznawać w oparciu o kompletny i prawidłowo wypełniony wniosek. W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów przyjmować wniosek i wyznaczać termin nie krótszy jak 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. W przypadku niezastosowania się do wezwania wniosek pozostawić bez rozpatrzenia.
Podstawa prawna: art. 24 w zw. z art. 24a ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323).
Termin realizacji: na bieżąco.
3. Prawidłowo ustalać dochód rodziny wnioskodawcy przy rozpatrywaniu wniosku o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami.
Podstawa prawna; art. 5 ust. 1 w zw. z art. 5 ust. 4 b, art. 3 pkt. 24 lit. i ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323).
Termin realizacji: na bieżąco.
4. Rejestrować daty wpływu na dokumentach składanych przez wnioskodawców. Niezachowanie szczególnej staranności w opisie dokumentacji może skutkować przekroczeniem określonego w ustawie terminu na rozpatrzenie sprawy.
Podstawa prawna: art. 61 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572) w zw. z art. 24 ust. 1 , art. 24 ust. 2a i ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323).
Termin wykonania: na bieżąco.

5. Weryfikować wnioskodawców oraz członków ich rodzin legitymujących się orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności w systemie EKSMOON.

Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 5 w związku z art. 23 ust. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323) oraz art. 14 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco

6. W decyzjach dotyczących świadczeń rodzinnych zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. A w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji przywoływać w podstawie prawnej art. 107 § 4 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 – kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Wypłatę świadczeń rodzinnych realizować terminowo.

Podstawa prawna: art. 26 ust. 1, art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323).

Termin realizacji: na bieżąco.

8. Przed wydaniem decyzji o odmowie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego zawiadamiać strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz wskazywać przesłanki negatywne.

Podstawa prawna: art. 79 a, w związku z art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

Termin realizacji: na bieżąco.

9. Aktualizować rodzinny wywiad środowiskowy w sprawach dotyczących specjalnego zasiłku opiekuńczego po upływie 6 miesięcy, jeżeli do końca okresu, na który ustalone zostało prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, pozostało więcej niż 3 miesiące, oraz w każdej sytuacji, gdy zaistnieją wątpliwości co do sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną.

Podstawa prawna: art. 23 ust. 4 f ustawy o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 323) w zw. z art. 63 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1429).

Termin wykonania: na bieżąco.

10. W wezwaniach pouczać Strony o konsekwencjach wynikających z niezastosowania się do wezwania.

Podstawa prawna: art. 28 ustawy o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 323)

Termin wykonania: na bieżąco.

11. Aktualizować rodzinny wywiad środowiskowy w sprawach dotyczących zasiłku dla opiekuna co 6 miesięcy, jeżeli do końca okresu, na który ustalone zostało prawo do zasiłku dla opiekuna, pozostało więcej niż 3 miesiące, oraz w każdej sytuacji, gdy zaistnieją wątpliwości co do sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną.

Podstawa prawna: art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 246).

Termin wykonania: na bieżąco.

12. W przypadku uchylania się od obowiązku alimentacyjnego przez osoby zobowiązane do alimentów, w razie powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, kierować zawiadomienia do policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.

Podstawa prawna: art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 17) oraz art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeksu postępowania karnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 37).

Termin wykonania: na bieżąco.

13. Decyzje administracyjne dot. świadczeń z funduszu alimentacyjnego prawidłowo doręczać Stronie niezwłocznie po ich wydaniu.

Podstawa prawa: art. 39 – art. 49 b ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

14. Rzetelnie sporządzać informacje kierowane do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, obowiązku zwrotu wraz z odsetkami i wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa i nie wskazywać zobowiązań wobec wierzyciela.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco.

15. Rzetelnie sporządzać informacje kierowane do organu właściwego dłużnika o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, obowiązku ich zwrotu i wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Nie wskazywać zobowiązań wobec wierzyciela.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco.

16. Po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej informować dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Wójt Gminy Lubin, trzeci włącza się do akt kontroli.

Do wiadomości:

1. Wójt Gminy Lubin
2. a/a

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt